

ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΛΥΚΑΙ

ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΞΥΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΙΝΗΣΙΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗ

Προπολεμικώς ή μεγαλύτερα μεταλλευτική παραγωγή εν Ἑλλάδι ἐσημειώθη κατὰ τὰ ἔτη 1938 καὶ 1939. Ἡ μεταλλευτικὴ παραγωγή ἑκατέρου τῶν ἐτῶν τούτων ὑπερέβη τὸ ἑκατομμύριον τόννων. Ἐξήχθησαν δὲ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κατὰ μὲν τὸ ἔτος 1938 ποσὸν 878 000 τόννων ἀξίας 461 000 000 δραχμῶν κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1939 ποσὸν 819 000 τόννων ἀξίας 470 000 000 δραχμῶν.

Μεταπολεμικῶς, ἡ μεταλλευτικὴ παραγωγή περιορίσθη εἰς πολὺ χαμηλὰ ἐπίπεδα ἀφ' ἑνὸς λόγῳ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ἐπενεχθεισῶν εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τῶν μεταλλείων μεγάλων καταστροφῶν καὶ τῆς μετέπειτα συνεχισθείσης ἐν Ἑλλάδι ἀνωμάλου, ἕνεκα τοῦ συμμοριτοπολέμου, καταστάσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου, λόγῳ τοῦ ὑψηλοῦ κόστους τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰς τιμὰς τῶν μεταλλευμάτων ἐν τῇ διεθνείᾳ ἀγορᾷ.

Σοβαρὰ αὔξεισις τῆς μεταλλευτικῆς παραγωγῆς ἤρξατο σημειουμένη ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ μετέπειτα, ὀφειλομένη κυρίως εἰς τὸ μετὰ τὴν παγίωσιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἐν τῇ χώρᾳ ἐφαρμοσθῆν σύστημα τῆς πριμοδοτήσεως τῶν ἐξαγωγέων μεταλλευμάτων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐπιβληθεῖσαν θελίωσιν τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ τῶν ἐν γένει ἐγκαταστάσεων τῶν μεταλλείων, διὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς διαθέσεως πρὸς τοῦτο τοῦ ἡμίσεος τῆς ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς εἰσπραττομένης πρίμ. Ἐπίσης συνετέλεσεν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἐγχωρίου μεταλλευτικῆς παραγωγῆς καὶ ἡ ἐκ τοῦ κορεατικοῦ πολέμου προκύψασα αὔξεισις τῆς ζήτησεως μεταλλευμάτων. Οὕτω, κατὰ τὸ ἔτος 1950, ἡ παραγωγή μεταλλευμάτων ἐν Ἑλλάδι ἀνῆλθεν εἰς 372 000 τόννων καὶ ἡ εἰς τὸ ἐξωτερικόν ἐξαγωγή εἰς 244 000 τόννων, μὲ ἀξίαν ἐξαγωγῆς 16 240 000 000 δραχμῶν κατὰ τὸ ἔτος 1951 ἡ παραγωγή ἀνῆλθεν εἰς 767 000 τόννων καὶ ἡ ἐξαγωγή εἰς 496 000 τόννων μὲ ἀξίαν ἐξαγωγῆς 85 320 000 000 δραχμῶν· τέλος κατὰ τὸ ἔτος 1952 ἡ παραγωγή ἐφθασεν εἰς 916 000 τόννων ἢ δὲ ἐξαγωγή κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος 1952 εἰς 718 000 τόννων μὲ ἀξίαν ἐξαγωγῆς 127 640 000 000 δραχμῶν, ἧτοι ὀκτὼ καὶ ἡμίσεος περίπου ἑκατομμυρίων δολλαρίων.

Κατὰ ταῦτα, ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1952 εἰσαχθεῖσα ἀξία συναλλάγματος λόγῳ ἐξαγωγῆς μεταλλευμάτων ὑπερέβη τὰ 8% τῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰσαχθείσης συνολικῆς συναλλαγματικῆς ἀξίας, λόγῳ ἐξαγωγῆς ἑλληνικῶν προϊόντων. Ἐξ ἄλλου, ἐβεβαιώθη σημαντικῶς καὶ ὁ μηχανικὸς ἐξοπλισμὸς τῶν ἐγχωρίων μεταλλείων, τοῦθ' ὁπερ θέλει συμβάλλει μεγάλως ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς μεταλλευτικῆς παραγωγῆς διὰ τῆς ἀφθονωτέρας καὶ ἐφθονοτέρας ἐξορύξεως καὶ ἐν τῷ τόπῳ ἐπεξεργασίας τῶν ἐξορυσσομένων μεταλλευμάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν μέχρι τοῦδε ἀνεκμεταλλεύτων ἀλλ' ἀφθονούντων ἐν τῇ Χώρᾳ πτωχῶν μεταλλευμάτων (οἷα οἱ πτωχοὶ χρωμίται, τὰ πτωχὰ σιδηρομεταλλεύματα, τὰ θειοχώματα), διὰ τῆς ἐγκαθιδρύσεως καὶ λειτουργίας συγχρονισμένων ἐγκαταστάσεων, συμφώνως πρὸς τὰς ἐν τῇ μεταλλευτικῇ τεχνικῇ σημειωθείσας προόδους.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δὲ ταύτης δεόν νὰ μνημονευθοῦν ἰδιαίτερως :

Α' ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Μεταλλευμάτων, προϊόντων καμινείας και τινων λατομίων τών ετών 1951, 1952

α/α	Είδος Μεταλλεύματος	1951	1952
1	Άμιάντος	34 μετρ.τόν.	25 μετρ. τόν.
2	Άντιμόνιον	5 785 > >	2 803 > >
3	Βαρυτίνη	28 836 > >	21 502 > >
4	Βωξίτης	163 656 > >	284 913 > >
5	Βολφράμιον	—	1 > >
6	Θειομεταλλεύματα	—	—
7	Θειούχα μεικτά	34 100 > >	94 935 > >
8	Λευκόλιθος	60 878 > >	79 391 > >
9	Μαγγάνιον (πυρολουσίτης)	16 186 > >	19 646 > >
10	Μολυβδαίνιον	—	—
11	Μόλυβδος	88 410 > >	44 123 > >
12	Νικέλιον	—	—
13	Σίδηρος	52 825 > >	158 254 > >
14	Σιδηρομαγγάνιον	3 900 > >	4 500 > >
15	Σιδηροπυρίτης	181 263 > >	194 652 > >
16	Σμόρις	—	6 000 > >
17	Στεατίτης	2 623 > >	1 200 > >
18	Χρώμιον	25 333 > >	32 162 > >
19	Έμπλουτισμένα Ψευδαργύρου	8 435 > >	9 061 > >
20	Μολύβδου	4 852 > >	5 554 > >
21	Μεταλλεύματα Ψευδαργύρου	3 500 > >	3 400 > >
	Ανθρακες κλπ.		
1	Λιγνίτης	177 000 > >	190 000 > >
	Προϊόντα Καμινείας		
1	Άργυρος	2 048 χιλιογρ.	2 232 χιλιογραμ.
2	Άρσενικώδες οξύ	56 μετρ.τόν.	88 μετρ. τόν.
3	Καυστική Μαγνησία	22 068 > >	26 762 > >
4	Λιθάργυρος	169 > >	113 > >
5	Μίσιον	282 > >	235 > >
6	Μόλυβδος καθαρός	—	1 966 > >
7	> εις χελώνας	1 455 > >	2 460 > >
8	> εις φύλλα	440 > >	364 > >
	Λατομικά Προϊόντα		
1	Γύψος	17 950 > >	19 000 > >
2	Θηραϊκή γη	45 000 > >	18 528 > >
3	Καολίνη	8 000 > >	8 762 > >
4	Κίσιρις	20 000 κυβ. μετ.	12 437 κυβικ. μέτ.
5	Μάρμαρα	1 639 > >	2 900 > >
6	Χαλαζίας	—	—
7	Χρώματα ορυκτά	650 > >	720 μετρ. τόν.
8	Άμορφον πυριτικόν οξύ	4 000 > >	1 140 > >
9	Μπεντονίτης	1 300 > >	4 398 > >

1) Αί εν τοις μεταλλείοις σιδηροπυρίτου και άλλων μεταλλευμάτων τής Χαλκιδικής γενόμεναι παντοειδείς έγκαταστάσεις.

2) Αί εν τοις μεταλλείοις αντιμόνιου Χίου γενόμεναι έγκαταστάσεις έμπλουτισμού, αΐτινες εύρισκονται ήδη εν τῷ περατοῦσθαι.

3) Αί εν τῇ περιοχῇ Ἡλείας συνεχιζόμεναι ήδη, κατόπιν τῆς ἐκ τοῦ πολέμου ἐπελθούσης διακοπῆς, γεωτρήσεις ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου Β. Χέλη πρὸς εύρεσιν πετρελαιοφόρων στρωμάτων ὡς και αἱ γενικώτερον ὑπὸ τούτου ἐκτελούμεναι γεωλογικαί και γεωφυσικαί μελέται και έρευναι διὰ συγχρονισμένων μηχανημάτων και ειδικῶν συνεργείων ἐπιστημονικοῦ και τεχνικοῦ προσωπικοῦ.

4) Αί εν τοις μεταλλείοις νικελίου τῆς Λαρύμνης ἐκτελούμεναι έγκαταστά-

σεις έκμεταλλεύσεως νικελίου, κοβαλτίου κ.ά., αΐτινες εϋρίσκονται ἤδη ἐν πλήρει ἀναπτύξει.

5) Αἱ ἐν τῇ περιοχῇ Κοζάνης ἐκτελούμεναι ἐγκαταστάσεις ἐμπλουτισμοῦ πτωχῶν μεταλλευμάτων χρωμίου.

6) Αἱ διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ προσχωματικῆς χρυσοῦ ἐν Μακεδονίᾳ ἐκ τῶν ὄχθων τῶν ποταμῶν Γαλλικοῦ (Ἐχσδῶρου) καὶ Ἀξιοῦ γενόμεναι σοδαραὶ βελτιώσεις τοῦ πρὸς τοῦτο χρησιμοποιοῦμένου μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ ἐξ ἐκκαφεῶν καὶ ἄλλων μηχανημάτων.

7) Αἱ ἐν τοῖς μεταλλείοις βαρυτίνης Μήλου ἐκτελούμεναι ἐγκαταστάσεις ἐπεξεργασίας βαρυτίνης κλπ.

Ἡ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους 1952 παρατηρηθεῖσα ποιά τις στασιμότης τῆς μεταλλευτικῆς ἐν Ἑλλάδι δραστηριότητος ὀφειλομένη εἰς τὴν γενικώτερον σημειωθεῖσαν χαλάρωσιν τῆς ζήτησεως πρώτων ὕλων ἐν τῇ διεθνῇ ἀγορᾷ θὰ ἀντιμετωπιθῆ ἐπαρκῶς διὰ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω βελτιώσεως τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ μεταλλείων καὶ διὰ τῆς ἀρξαμένης ἤδη ἀνασυνδέσεως τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων μας μετὰ τῆς Γερμανίας καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Χωρῶν τῆς Εὐρώπης, εἰς ἃς προπολεμικῶς ἐξήγητο τὸ πλεῖστον τῶν μεταλλευμάτων μας, ὥστε βασίμως νὰ ἐλπίζεται ἀπὸ τοῦδε ἢ εἰς τὸ μέλλον σταθερὰ αὐξησις τῆς μεταλλευτικῆς παραγωγῆς μας.

Οἱ πίνακες, Α' τῆς σελ. 614 καὶ ὁ κατωτέρω Β', δεικνύουν τὴν παραγωγὴν μεταλλευμάτων κατὰ τὰ ἔτη 1951, 1952 καὶ τὴν ἐξαγωγὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κατὰ τὸ 1952.

Β' ΠΙΝΑΞ

Ἐξαχθέντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μεταλλευμάτων κατὰ τὸ ἔτος 1952

ἄ/ᾶ	Εἶδος μεταλλεύματος	Ποσότης εἰς τόννους	Ἀξία εἰς χιλ. δραχμῶν
1	Μετάλλευμα σιδήρου	112 352	9 461 372
2	Ἀνθρακικός ψευδάργυρος	2 808	2 539 422
3	Μετάλλευμα μαγγανίου	18 835	5 082 268
4	> νικελίου	—	—
5	> χρωμίου	30 193	14 890 311
6	> χαλκοῦ	—	—
7	Μαγνησίτης (Λευκόλιθος)	16 883	3 157 173
8	Σμόρις	7 835	4 246 256
9	Σίδηροπυρίτης	177 208	33 703 916
10	Ἐλαφρόλιθος	9 845	306 180
11	Βωξίτης	301 023	25 113 848
12	Βαρυτίνη	4 882	1 225 270
13	Λοιπὰ μεταλλεύματα	13 956	14 620 595
14	Καυστική Μαγνησία	22 956	13 056 690
	Σύνολον	718 776	127 640 384

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΑΛΥΚΑΙ

Ἡ σημερινὴ δραστηριότης τῆς ἀρμοδίας κρατικῆς ὑπηρεσίας, προκειμένου περὶ παραγωγῆς θαλασσίου ἄλατος, περιορίζεται εἰς τὴν κάλυψιν τῶν ἐγχωρῶν ἀναγκῶν καταναλώσεως, αΐτινες ἀνέρχονται ἐτησίως εἰς τὸ ποσὸν τῶν 80 000 τόννων, συμπεριλαμβανομένου εἰς τούτους καὶ τοῦ πρὸς βιομηχανικὴν χρῆσιν διατιθεμένου ποσοῦ ἄλατος ἐκ 5 000 τόννων, περίπου, ἐτησίως.

Μεταξὺ τῶν πρώτων ἔργων τῆς οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Χώρας

προβλέπεται και ή κατασκευή μεγάλων άλυκων εις τήν περιφέρειαν Μεσολογίου. 'Η εκπονηθεύσα μελέτη προβλέπει μηχανικάς εγκαταστάσεις νεωτάτου τύπου, δι' ών θά γίνεται ή συλλογή του άλατος, ή αποθήκευσις και ή φόρτωσις επί μεγάλων πλοίων, εις τρόπον ώστε νά επιτυγχάνεται ή αυτόματος φόρτωσις άτμοπλοίων δέκα χιλιάδων τόννων εντός 24 ώρων. 'Η προβλεπομένη παραγωγή θά είναι ποσότητος τουλάχιστον 200 000 τόννων ετησίως άλατος προοριζομένου πρὸς εξαγωγήν εις τὸ ἐξωτερικόν και 50 000 τόννων προοριζομένων δια τὰς ανάγκας τῆς μελ. λούσης νά ιδρυθῆ βιομηχανίος σόδας.

Κατωτέρω παρατίθεται πίναξ παραγωγῆς τῶν αυτοκαλλιεργουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους άλυκων τῆς Χώρας, κατὰ τὰ ἔτη 1951 και 1952.

Γ' Π Ι Ν Α Ξ

Ἐμφαίνων τήν παραγωγήν άλατος, τῶν αυτοκαλλιεργουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους άλυκων, κατὰ τὰ ἔτη 1951 και 1952

ἀ/ά	Ἄλυκαί	Παραγωγή 1951 εις τόννους	Δαπανηθέν ποσὸν διὰ τὸ ἔτος 1952 εις δραχμάς	Παραγ. 1952 εις τόννους
1.	Ἄναβύσσου	8 939	632 997 000	10 158
2.	Βόλου	3 640	167 515 000	3 568
3.	Ζακύνθου	—	76 723 000	1 178
4.	Καλλονῆς	11 000	412 868 000	16 000
5.	Κίτρου	11 000	653 542 000	14 000
6.	Κοπανᾶ	1 795	82 131 000	1 107
7.	Ἄλεξάνδρου	3 870	176 240 000	3 558
8.	Λεχαινῶν	2 177	195 213 000	2 652
9.	Μεγάλ. Ἐμβόλου	4 501	310 399 000	7 192
10.	Ἄσπρης—Μεσολ.	6 604	242 432 000	5 670
11.	Τουρλίδος—Μεσολ.	10 427	457 499 000	11 013
12.	Μήλου	7 573	272 895 000	7 989
13.	Πλαστηρίων	—	218 677 000	4 480
14.	Πολυχίτου	10 000	318 787 000	11 000
15.	Σάμου	—	127 775 000	1 139
	Ὅλική παραγωγή	81 536		100 692